

Erik Thornström
08-677 27 08
erik.thornstrom@energiforetagen.se

Finansdepartementet
103 33 Stockholm
fi.registrator@regeringskansliet.se

Vissa punktskattefrågor inför budgetpropositionen för 2018

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige är starkt kritiska till förslaget att återinföra koldioxidskatten för kraftvärmeproduktion inom ETS och att höja den för annan värmeproduktion. Förutom att det föregriper skatteutredningens nära förestående betänkande, är det principiellt fel med dubbla styrmedel och skatten kan dessutom antas ha mycket begränsad styrande effekt, då de flesta anläggningar redan fattat beslut om en övergång till fossilfria bränslen. Förslaget går också på tvärs mot Energikommissionens ställningstaganden om vikten av konkurrenskraftig fjärrvärmesektor och minskad elanvändning i uppvärmningen för att klara den förnybara el- och värmeförsörjningen kalla vinterdagar. Energiföretagen anser vidare att det som en konsekvens av en höjd koldioxidskatt för värmeproduktion inom EU ETS finns en överhängande risk för överkompensation av de skattebefriade bioolja, och är kritiska till att regeringen genom förslaget riskerar att låta berörda aktörer bli återbetalningsskyldiga av den aktuella skattebefrielsen.

Energiföretagen Sverige välkomnar förslaget om nedsatt energiskatt på el till 0,5 öre/kWh för fjärrvärmeföretags värme- och kylleveranser till datorhallar resp. tillverkningsprocessen i tillverkningsindustri. Dock inskränker förslaget till 9 §5b avdragsrätten för el på ett mycket omfattande och fortsatt konkurrensnedvidande sätt, i synnerhet för fjärrkylleveranser, där lagförslagets utformning behöver justeras.

Energiföretagen stödjer förslaget att förbrukare med full energiskattebefrielse har direktkontakt med Skatteverket istället för att elhandelsbolagen/elnätsbolagen agerar mellanhand. Energiföretagen vill dock understryka att dessa skäl är lika relevanta för avdraget för förbrukning i vissa kommuner i norra Sverige.

Höjd koldioxidskatt för viss värmeproduktion inom EU ETS

I promemorian föreslås att koldioxidskatt för bränslen som förbrukas i kraftvärmeanläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter ska tas ut med 11 procent av den generella koldioxidskattenivån. Den föreslagna skattesatsen är 4 procentenheter högre än när skatten slopades 2013.

För bränslen som förbrukas vid annan värmeproduktion inom EU ETS än den som sker i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller i kraftvärmeproduktion höjs koldioxidskatten från 80 procent till 91 procent av den generella koldioxidskattenivån. Skattesatsen sänktes 2014 till 80 procent av den generella koldioxidskattenivån bl.a. i syfte att undvika risk för överkompensation enligt EU:s statsstödsregler för skattebefriade biooljor.

Energiföretagen avstyrker återinförd koldioxidskatt för kraftvärme och höjd koldioxidskatt för värmeproduktion inom EU ETS

Energiföretagen Sverige avstyrker förslagen till återinförd koldioxidskatt för kraftvärme inom EU ETS resp. höjd koldioxidskatt för värmeproduktion inom EU ETS.

Energiföretagen är förvånade över att Finansdepartementet föregriper den av regeringen i juni 2016 tillsatta offentliga utredningen där ett av deluppdragen är att lämna förslag på hur prissignalen på utsläpp av fossil koldioxid inom EU ETS kan kompletteras med andra ekonomiska styrmedel vad gäller el- och värmeproduktion (dir. 2016:34). Enligt utredningsdirektiven ska utredningen redovisa sitt uppdrag senast den 1 juni i år, dvs. en dryg månad efter att remisstiden löper ut för föreliggande promemoria. Energiföretagen anser att det är anmärkningsvärt att Finansdepartementet inte inväntar utredningsresultaten innan man tar ställning i frågan.

Koldioxidskatten för kraftvärme inom EU ETS slopades 2013 på goda grunder

Energiföretagen anser att koldioxidskatten för kraftvärmeanläggningar inom EU ETS slopades 2013 på mycket goda grunder. I budgetpropositionen för 2013, s. 290 ff angavs bl.a. följande skäl:

”Utsläpp av växthusgaser från anläggningar inom EU:s system för handel med utsläppsrätter regleras på EU-nivå genom handelssystemet. Därför bör i princip dessa utsläpp inte vara föremål för ytterligare nationella styrmedel, som t.ex. en koldioxidskatt. Koldioxidbeskattningen av bränslen inom handelssystemet har i ett första steg sänkts från och med den 1 juli 2008 samt i ett andra steg från och med den 1 januari 2011. Den nuvarande koldioxidbeskattningen av kraftvärmeproduktion i anläggningar inom handelssystemet riskerar att innebära konkurrenssnedvridningar till följd av att kraftvärme i industrin och i fjärrvärmenäten beskattas olika. Även andra snedvridningar kan uppstå, såsom att bränsle som åtgått till värme som kyls bort vid kondensproduktion är koldioxidskattebefriad, medan bränsle som vid kraftvärmeproduktion åtgår för framställning av värme som nyttiggörs är beskattad. Ett slopande av koldioxidskatten i kraftvärmeproduktion i anläggningar inom handelssystemet kan visserligen, som regeringen har uttalat i prop. 2009/10:41, i viss mån riskera att försvåra för Sverige att uppfylla målet för andelen förnybar energi till 2020. Slopandet av koldioxidskatten bedöms emellertid öka effektiviteten i den klimatpolitiska styrningen. Eftersom en koldioxidskatt inte minskar de totala utsläppen inom handelssystemet, utan endast påverkar var inom systemet som utsläppen sker, innebär den nuvarande situationen konkurrenssnedvridningar som motverkar ett väl fungerandehandelssystem. Koldioxidskatten bör därför nu slopas även för bränslen som förbrukas för kraftvärmeproduktion inom handelssystemet.”

Energiföretagen anser att de ovanstående argumenten för slopandet av koldioxidskatten är fortsatt giltiga och ser betydande problem med en återinförd koldioxidskatt. Energiföretagen anser att det är principiellt fel med CO₂-skatt inom EU ETS eftersom en sådan skatt undergräver utsläppshandelssystemet och saknar effekt på EU:s samlade klimatpåverkande utsläpp. Även i promemorians konsekvensanalys konstateras detta. Förslaget går även stick i stäv med Miljömålsberedningens ställningstagande om att inte tillämpa dubbla styrmedel inom utsläppshandeln.

Energiföretagen bejaktar dock en avveckling av de fossila bränslena i el- och värmeproduktionen och bedömer att den kommer kunna ske i god tid före det föreslagna nationella klimatpolitiska målet. I dag svarar fossila bränslen endast för ca 6 procent av fjärrvärmeproduktionen, vilket är lägst andel bland EU:s fjärrvärmeländer. Den fossila oljeanvändningen är således redan på väg att fasas ut där det är ekonomiskt rimligt och tekniskt möjligt. Det är dock nödvändigt att kunna garantera fullgod funktion för reservanläggningar för värmebehovet kalla vinterdagar. Vissa typer av bioolja är mindre lämpade för långtidslagring och åtgången beror av vädret. Trenden är emellertid tydlig med avveckling av fossila bränslen i både kraftvärmens och fjärrvärmens befintliga styrmedel. Det saknas därmed behov av ytterligare styrmedel inom el- och värmeproduktionen för att nå det nationella klimatmålet.

Förslaget försämrar fjärrvärmens och kraftvärmens konkurrenskraft liksom effektbalansen

Förslaget går också på tvärs mot Energikommissionens ställningstaganden om vikten av konkurrenskraftig fjärrvärmesektor och minskad elanvändning i uppvärmningen för att klara den förnybara el- och värmeförsörjningen kalla vinterdagar. Ca 1000–1500 MW eleffekt i kraftvärmens väntas läggas ner i perspektivet 2025. Detta handlar i de flesta fall om gamla fossileldade kraftvärmeverk som normalt används enbart vid kall väderlek och som då ger ett viktigt bidrag till eleffektbalansen. Det är ur effektbalanssynpunkt viktigt att det finns planerbar kraftproduktion vintertid och det tar tid att genomföra de ersättningsinvesteringar som krävs. Med ökad skattekostnad, i kombination med ökade kostnader för utsläppsrätter i och med högre utsläppsrättspris¹ och minskad gratis tilldelning, kan dessa anläggningar komma att avvecklas i förtid. Detta skulle då ske under samma tidsperiod som fyra kärnkraftsreaktorer tas ut drift. Energiföretagen menar att detta riskerar att ge allvarliga konsekvenser för effektförsörjningen i kraftsystemet.

Genom förslaget dräneras också aktuella företag på de investeringsmedel som krävs för nyinvesteringar i bioeldade kraftvärmeverk. En konsekvens kan därmed bli att den statligt upphandlade effektreserven behöver utökas som en följd av skatteförslaget.

Som antytts ovan har redan innan förslaget presenterades flera beslut tagits i branschen om att fasa ut kvarvarande kolanvändning. I bl.a. Västerås kommer den ersättas med biokraftvärme till 2020 och för Vårta-verket i Stockholm har det fattats inriktningsbeslut om att fasa ut kvarvarande kolanvändning till 2022 och bygga nya biokraftvärmeverk. Skatten blir därmed närmast fiskal, eftersom man måste tillgodose de lokala värmebehoven fram till dess nya produktionsanläggningar finns på plats. Inriktningsbeslut om utfasning finns även för huvuddelen av de få kvarvarande gaseldade kraftvärmeverken i perspektivet 2025/2030. Detta innebär att det saknas behov av ytterligare styrmedel för att uppnå det föreslagna nationella klimatmålet.

---

¹ Flera studier visar att på att pågående ETS-reform kommer bidra till väsentligt höjda priser på utsläppsrätter, varför en koldioxidskattehöjning inom ramen för ETS inte kan motiveras av dagens relativt svaga styrning. Enligt exempelvis Thomson Reuters beräkningar kommer såväl kommissionens som rådet och parlamentets reviderade förslag leda till att priset stiger till ca 15 euro/ton till 2025 och ca 25 euro/ton till 2030.

Förslaget innebär sammantaget att kraftvärmeverk med fjärrvärmeproduktion får sämre konkurrensvillkor jämfört med industrins kraftvärmeverk och i förhållande till kraftvärmeverk i övriga Nordeuropa. Energiföretagen är av uppfattningen att detta står i strid med EU:s konkurrensregler.

Höjd koldioxidskatt på värmeproduktion inom EU ETS

Energiföretagen anser att det finns en överhängande risk för överkompensation av de skattebefriade biooljorna som en konsekvens av en höjd koldioxidskatt för värmeproduktion inom EU ETS. Dagens skattenivå på 80 procent av full koldioxidskatt infördes 2014 då skattesatsen sänktes från 94 procent för att undvika risk för överkompensation. Energiföretagen är kritiska till att regeringen genom förslaget riskerar att låta berörda aktörer bli återbetalningsskyldiga av den aktuella skattebefrielsen. Enligt de beräkningar Energiföretagens medlemsföretag gjort skulle snarare koldioxidskatten behöva sänkas något för att minska risken för överkompensation. Även om de biooljor som omfattas av skattebefrielsen i lagen om skatt på energi används i liten omfattning i dagsläget kan denna situation snabbt förändras om bränslepriserna och prisrelationerna mellan olika biobränslen förändras. Energiföretagen avstyrker mot denna bakgrund föreslagen höjning av koldioxidskatten för värmeproduktion inom EU ETS.

Nedsatt energiskatt på el vid leveranser av värme och kyla till datorhallar respektive tillverkningsindustri

Energiföretagen Sverige välkomnar förslaget om *nedsatt energiskatt på el* till 0,5 öre/kWh för fjärrvärmeföretags värme- och kylleveranser till datorhallar resp. tillverkningsprocessen i tillverkningsindustri. Konkurrensneutrala energiskatteregler har länge efterfrågats av fjärrvärmebranschen. Vid årsskiftet infördes en nedsättning av energiskatten på el på 0,5 öre/kWh för datorhallar som innebar en mycket stor konkurrensnackdel, särskilt för fjärrkylleveranser till datorhallar. I praktiken har dessa regler inneburit ett etableringshinder för externa kylleverantörer till datorhallar.

Dagens regler har också försvårat energi- och resurseffektiv samverkan mellan fjärrvärmeföretag och industri och hindrar nya affärer. Utfasningen av fossil olja till biobränslen innebär väsentligt ökad egenförbrukning av el för bränslematning av biobränslen i värmeproduktionsanläggningar. Dagens skatteregler, som gör skillnad på vem som äger värmeproduktionsanläggningen, fördyrar också energiomställningen i industrin. Det är orimligt att värmeföretags kärnverksamhet ska beskattas hårdare än om industrin själv varit värmeproducent.

Det är mot denna bakgrund viktigt att skyndsamt genomföra de nu föreslagna ändringarna i lagen om skatt på energi. Energiföretagen är positiva till att reglerna nu tydligt anger att bestämmelserna är tillämpliga för både värme och kyla.

Inte desto mindre ser Energiföretagen svårigheter i den tillämpningen av den föreslagna utformningen av 9 kap. §5b (tidigare i kap 9 §5). Denna paragraf inskränker avdragsrätten för el på ett mycket omfattande och fortsatt konkurrensnedvridande sätt. Särskilt när det gäller fjärrkylleveranser. Energiföretagen föreslår att "eller kyla" stryks ur §5b, elförbrukningen för kylproduktionen bör få allokeras fritt. Om inte detta sker kommer återbetalningsmöjligheten för el att bli kraftigt begränsad i fjärrkylanät som också har värmedriven kyla baserad på spillvärme. Regleringen är logisk på värmesidan där fjärrvärmenäten har konkurrenskraftiga alternativ till elanvändningen i elpannor och värmepumpar. Inom produktionen av kyla är el fortsatt den huvudsakliga drivkällan i eldrivna kylmaskiner. I värmedrivna absorptionskylmaskiner används spillvärme från industrier eller från energiåtervinning av avfall sommartid. Då spillvärmen är en mycket

lågvärdig energiform, relativt el, åtgår mycket stora mängder värme vid absorptionskylproduktion relativt om industrin själva använt högvärdig prima el. Återbetalningsmöjligheten för en centralt placerad effektiv elkylmaskin i dessa nät blir i realiteten mycket liten med nuvarande förslag. Införs proportioneringsregeln utan den föreslagna förändringen i lagtexten kommer konkurrensnedvridningen fortgå i flera av de större fjärrkylanäten och datorhallarna kommer att införskaffa egna mindre elkylmaskiner. Vidare kommer spillvärme inte att omhändertas i full utsträckning i fjärrkylanäten. Sektionering och suboptimering med avgränsade smånät kan bli en annan önskad effekt. Så sker redan idag vid kylleveranser till industrin utifrån dagens proportioneringsregler.

När det gäller den föreslagna *återbetalningen av energiskatt på el* som förbrukas vid framställning värme och kyla för vissa ändamål efterlyser Energiföretagen mer tydlighet i vilken förbrukning som avses. I förslaget anges endast som exempel "drift av pumpar, fläktar och andra hjälpanordningar som är nödvändiga för driften av en produktionsanläggning". Det vore önskvärt med ett klagörande att detta inbegriper även exempelvis bränsleberedning och bränslematning.

Energiföretagen har vidare inget att invända mot att det införs en beloppsgräns för att få återbetalning av energiskatt av administrativa skäl. Energiföretagen vill dock framföra att det är angeläget att Skatteverket tydligt informerar branschaktörer om de nya återbetalningsreglerna då de innebär behov av nya administrativa rutiner. Energiföretagen vill även påtala svårigheterna att i praktiken tillämpa reglerna om att en stödmottagare inte får vara ett företag utan rätt till statligt stöd, vilket kan kräva orimligt stora uppgiftsinsamling från berörda företag. Det är dock bra att det införs en beloppsgräns på 50 000 euro för att begränsa uppgiftsinlämningen.

I konsekvensanalysen kan påpekas att tabell 4.2 med företag på fjärrvärmemarknaden är inaktuell och att det skett en sammanblandning av företagen Uniper och E.ON Värme. Dessa två bolag inom den tidigare E.ON-koncernen är numera separerade och fjärrvärmeverksamheten bedrivs i sin helhet inom E.ON Värme.

Förändringar av energiskatten på el

Försäkranssystemet tas bort

Energiföretagen stödjer förslaget att förbrukare med full skattebefrielse har direktkontakt med Skatteverket istället för att elhandelsbolagen/elnätsbolagen agerar mellanhand. Som skäl för den föreslagna förändringen anges bl.a. att den "skattskyldige inte behöver agera/funktionera som mellanhand innan kontroll kan göras av en förbrukares rätt till skattebefrielse för förbrukad el" samt att det är "lämpligt att skapa en direktkontakt mellan den som förbrukar elen för dessa nedsättningsberättigande ändamål och beskattningsmyndigheten". Energiföretagen vill understryka att dessa skäl är lika relevanta för avdraget för förbrukning i vissa kommuner i norra Sverige, något som i praktiken visat sig mer komplicerat att hantera för våra medlemsföretag än vad som förutsågs inför lagändringen den 1 januari 2017.

När det gäller de administrativa svårigheterna med avdraget för förbrukning i norra Sverige har Skatteverket varit tydliga med det är frivilligt för den skattskyldige (elleverantören) att göra avdraget eller ej, samt att om elhandelsbolaget yrkar avdrag så är det elhandelsbolagets ansvar att kunna styrka detsamma. I ljuset av detta är skrivningen längst upp på sid 64 i promemorian intressant. Där antyder regeringen att när

skattskyldigheten övergår till elnätsföretagen (som har ett naturligt och legalt monopol) finns en risk att nätbolaget kan avböja att göra avdrag för sina kunders räkning.

I fråga om tidpunkten för den föreslagna förändringen om att ta bort försäkranssystemet anser Energiföretagen att det vore det önskvärt om lagändringen beslutades så tidigt som möjligt (dvs. utanför ramen för budgetpropositionen). För det fall budgetpropositionen och därmed förenklingen *inte* går igenom, måste nätinnehavarna i och med den nya ordningen bygga upp rutiner och IT-system som man idag inte har för att hantera försäkranssystemet från 1 januari 2018. Vidare kan nätbolagens avtal med dessa kunder behöva omförhandlas med avseende på riskfördelning vid påförande av skattetillägg etc. Osäkerhet om budgeten kan medföra att elnätsföretag ser sig tvingade att på spekulation genomföra förändringar före månadsskiftet november-december, då riksdagsbeslut om budgetpropositionen normalt sett väntas. Den korta anpassningstiden mellan beslut och ikraftträdande talar enligt Energiföretagen för att förändringen bör bryta ut ur budgetpropositionen.

Översyn och förenkling av återbetalnings- och avdragsbestämmelser för energiskatt på el

Energiföretagen stödjer föreslagna förenklingar i återbetalnings- och avdragsbestämmelserna som förenklar och gör regelverket något mer lättillgängligt. Energiföretagen stödjer också införandet av en återbetalningsgräns på 2 000 kronor för att kunna medge återbetalning och att det införs regler i lagen om när beskattningsmyndigheten får bevilja kvartalsvis återbetalning.

Frivillig skattskyldighet för fler ändamål

Energiföretagen har inget att invända mot att möjligheten att godkännas som frivilligt skattskyldig för energiskatt på el utvidgas till fler förbrukningsändamål.

I sammanhanget bör dock påpekas att i och med förslaget kommer fler kunder från olika branscher ha möjlighet att bli skattskyldiga. Detta aktualiserar återigen frågan om att det måste bli enklare för en skattskyldig att kontrollera huruvida en kund är skattskyldig, exempelvis via en e-tjänst hos Skatteverket. I dagsläget upplever medlemsföretagen att det är svårt att få fram denna information från Skatteverket, både vad gäller eventuell skattskyldighet och från vilket datum skattskyldigheten har registrerats.

Energiskattenedsättning för mindre datacenter

Energiföretagen stödjer att den lägre skattenivån på 0,5 öre/kWh utvidgas även till mindre datorhallar och att effektgränsen sänks från 0,5 till 0,1 MW. Detta ger förutsättningar för ytterligare etableringar av datorhallar i Sverige och att dessa verksamheter sprids mer över landet.

Indexering av naturgrusskatten, avfallsskatten, kemikalieskatten och flygskatten

Energiföretagen Sverige invänder principiellt mot att införa en årlig omräkning av de aktuella skattesatserna med ett tillägg på två procentenheter till KPI-omräkningen. Över en längre tidsperiod innebär detta kraftiga skatteökningar byggs in i skatteregelverket som inte tar hänsyn till andra omvärldsförutsättningar.

Energiföretagen Sverige

Pernilla Winnhed, VD